

Raport CE: Distribuirea fondurilor pentru publicitatea de stat, instrument pentru interferenta statului în media

Distribuirea într-o maniera discreționara a fondurilor pentru publicitatea de stat în România este un instrument folosit de autoritățile statului pentru a interfera în media, în special la nivel local, releva primul raport al Comisiei Europene privind situația statului de drept în Uniunea Europeană, prezentat miercuri la Bruxelles.

Raportul, prezentat de vicepreședinta CE pentru valori și transparență Vera Jourova și comisarul european pentru justiție Didier Reynders, evaluează patru teme principale, extrem de importante pentru respectarea statului de drept - sistemele naționale de justiție, cadrele anticorupție, pluralismul și libertatea mass-media și alte aspecte instituționale legate de sistemele de control și echilibru.

Documentul evidențiază că publicitatea de stat este folosită în România și ca o metodă pentru interferența statului, în această privință Monitorul privind Pluralismul Media 2020 (MPM 2020) indicând un risc ridicat pentru pluralismul media.

"Media poate fi predispusă la presiuni politice, întrucât în mare parte lipsesc măsurile de protecție legală pentru independența editorială, separat de unele regulamente interne la nivel de redacție sau publicație", mai arată raportul prezentat miercuri de executivul UE.

Raportul menționează că dreptul la liberă exprimare și dreptul la acces la orice informație de interes public sunt consfătite prin Constituția României.

De asemenea, este amintit faptul că autoritatea de reglementare în domeniul media audiovizual este Consiliul Național al Audiovizualului (CNA), "autoritate publică autonomă sub control parlamentar și garant al interesului public în domeniul comunicațiilor audiovizuale", misiunea sa fiind stabilită de legea audiovizualului. Raportul notează "expertiza limitată a unora dintre membrii desemnați" (ai CNA) și o "lipsă de consens în legătură cu normele".

În termeni de autoreglementare în sectorul presei, sunt stabilite norme profesionale la nivel de redacție sau publicație. Monitorul privind Pluralismul Media 2020 (MPM 2020) arată că lipsa unor măsuri de protecție specifice pentru independența editorială este motiv de îngrijorare.

"Deși libertatea de exprimare este recunoscută de Constituție și accesul la profesia jurnalistică este nerestricționat, unele probleme raportate apar din implementarea cadrului juridic. MPM 2020 menționează unele chestiuni legate de protejarea libertății de exprimare, luând în considerare că acele probleme tind să apară din implementare mai degrabă decât din cadrul legislativ însuși. Legislația menită să protejeze demnitatea și reputația persoanei cere să existe un echilibru între interesele respective și libertatea de exprimare. MPM 2020 raportează inconsecvențe în interpretarea legii și gravitatea sancțiunilor aplicate jurnaliștilor în acel context", notează raportul CE.

Documentul mai amintește că insulta și calomnia au fost dezincriminate în 2014, atunci când Codul Penal a fost revizuit.

O altă problemă reținută de raportul executivului comunitar este aceea că exercitarea dreptului constituțional de acces la orice informație de interes public întâmpină obstacole. MPM 2020 a semnalat probleme legate de exercitarea acestui drept mai ales când este vorba despre accesul la documente deținute de instituții publice. În multe cazuri răspunsurile vin târziu sau/si sunt incomplete.

"Au fost raportate amenintari la adresa unor jurnalisti români ca urmare a activitatilor lor profesionale. În 2019 si 2020, Platforma Consiliului Europei pentru promovarea protectiei si a sigurantei jurnalistilor a publicat patru alerte referitoare la România: doua alerte legate de procese de defaimare abuzive, una legata de amenintarea cu moartea la adresa unui jurnalist de investigatie si una legata de suspendarea transmisiei unui post de televiziune", mai noteaza raportul Comisiei Europene.